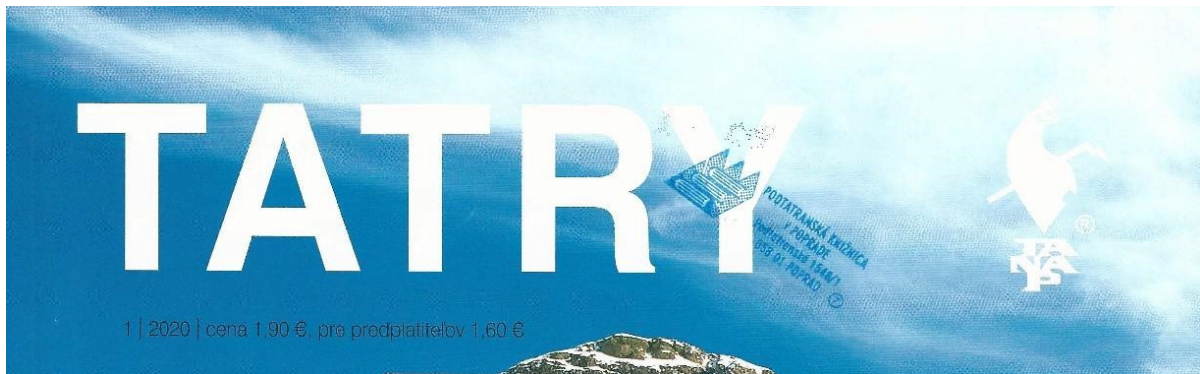

PREDSTAVUJEME VÁM REGIONÁLNE PERIODIKUM

DVOJMESAČNÍK **TATRY** O KRÁSACH TATRANSKEJ PRÍRODY, JEJ OCHRANE, STAROSTLIVOSTI O LESNÉ EKOSYSTÉMY, TURISTIKE, ŠPORTE A CESTOVNOM RUCHU V TATRANSKOM NÁRODNOM PARKU VYCHÁDZA OD ROKU 1962, KEDY ZAČAL PÍSAŤ SVOJU HISTÓRIU POD NÁZVOM VYSOKÉ TATRY. JEHO REDAKTORMI BOLI NAPRÍKLAD AJ ZNÁMI HOROLEZCI ARNO PUŠKÁŠ ČI JÚLIUS PSOTKA. VYDAVATEĽOM ČASOPISU SÚ ŠTÁTNE LESY TANAP-U.

Z čísla 1/2020 sme vybrali niekoľko bibliografických záznamov:

Artur Csatádi / Oto Jalčovik

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 22-24, ISSN: 1335-6828

Csatádi, Artur - osobnosti - lekárnici - Starý Smokovec (Vysoké Tatry, Slovensko) - profily

Belianske Tatry / Jozef Gurník

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 39, ISSN: 1335-6828

doliny - prírodné rezervácie - Belianske Tatry (Slovensko : pohorie) - Tatranský národný park (Slovensko a Poľsko) - správy

BOJ na horách / Martina Petránová, Janiga, Jozef, 1968-

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 5-6, ISSN: 1335-6828

Janiga, Jozef, 1968- - horská záchranná služba - úrazová prevencia - Horská záchranná služba (Vysoké Tatry, Slovensko) - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - rozhovory

Časy, ktoré zavial prach / Pavol Svetoň

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 26-29, ISSN: 1335-6828

kúpeľníctvo - dejiny kúpeľníctva - Šrobárov ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb (Dolný Smokovec, Slovensko) - Dolný Smokovec (Vysoké Tatry, Slovensko)

Kalamita a machorasty : Ako ovplyvnila bryoflóru deštrukcia lesov v roku 2004? / Rudolf Šoltés

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 16-17, ISSN: 1335-6828

machorasty - lesné kalamity - klimatické zmeny - víchrice - Tatranský národný park (Slovensko)

Kilometre noviniek / Martina Petránová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 4-5, ISSN: 1335-6828

cestovný ruch - športové aktivity - turistika - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - Nízke Tatry (Slovensko : pohorie) - správy

Ľadová pocta pre Notre Dame / [autor] (red.)

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 21, ISSN: 1335-6828

Bakoš, Adam - architektúra - chrámy - turistické zaujímavosti - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - Hrebienok (Vysoké Tatry, Slovensko) - správy

Letná sezóna očami horských záchranárov / [autor] (red.)

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 6, ISSN: 1335-6828

horská záchranná služba - úrazovosť - Horská záchranná služba (Vysoké Tatry, Slovensko) - Tatry (Slovensko : región) - správy

Miroslav Pomajdík : každé pleso ma vie niečím očariť / Martina Petránová, Miroslav Pomajdík

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 18-20, ISSN: 1335-6828

Pomajdík, Miroslav - horské plesá - fotografie - potápači - fotografi - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - rozhovory

Múzejná činnosť nie je len „oprašovanie“ preparátov / Gabriela Chovancová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 11-12, ISSN: 1335-6828

múzeá - múzejní pracovníci - múzejné expozície - Múzeum Tatranského národného parku (Tatranská Lomnica, Slovensko) - Tatranská Lomnica (Vysoké Tatry, Slovensko) - správy

Na skialpoch cez hory / Jana Tomalová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 21, ISSN: 1335-6828

skialpinizmus - televízne seriály - vysokohorská turistika - Česká televízia - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - Západné Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - Na skialpech přes hory (športový seriál)

Nová hrozba aj pre dravce Tatier? / Viktória Čabanová, Gabriela Chovancová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 8-9, ISSN: 1335-6828

vírusy - komáre - dravé vtáky - zoológia - Výskumná stanica Tatranského národného parku (Tatranská Lomnica, Slovensko) - Slovensko - Tatranská Lomnica (Vysoké Tatry, Slovensko) - správy

On či ona? : u lykožrúta smrekového to nie je až tak jasné / Silvia Hyblerová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 13, ISSN: 1335-6828

hmyz - lykožrút smrekový - Slovensko - správy

Pod jednou strechou / Martina Petránová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 30, ISSN: 1335-6828

Kupčo, Yaro M., 1961- - Ladygin, Zbigniew - výstavy fotografií - umelecká fotografia - rodáci - Vila Flóra (Starý Smokovec, Slovensko) - Tatranská galéria (Poprad, Slovensko) - Starý Smokovec (Vysoké Tatry, Slovensko) - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie)

Rok horára / Michal Jurčo

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 14-15, ISSN: 1335-6828

lesníctvo - lesníci - Štátne lesy Tatranského národného parku (Slovensko) - Tatranský národný park (Slovensko) - správy

Skvosty za sklom / Martina Petránová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 10-11, ISSN: 1335-6828

múzeá - prírodovedné múzeá - historické expozície - Múzeum Tatranského národného parku (Tatranská Lomnica, Slovensko) - Tatranská Lomnica (Vysoké Tatry, Slovensko) - správy

Štrbské pleso v premenách času / [autor] (red.)

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 34, ISSN: 1335-6828

dejiny obcí - monografie - prezentácie kníh - Štrbské Pleso (Štrba, Slovensko) - Štrba (Slovensko) - kolektívne monografie - Štrba 3 - Štrbské Pleso v premenách času

Tatry - náš domov / [autor] (red.)

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 24, ISSN: 1335-6828

fotografie - živočíchy - kalendáre - Štátne lesy Tatranského národného parku (Slovensko) - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - nástenné kalendáre - Tatry - náš domov (kalendár)

Tentokrát bez čísel / Martina Petránová

In: Tatry. - Roč. LIX, č. 1 (2020), s. 3, ISSN: 1335-6828

vysokohorské živočíchy - kamzík vrchovský tatranský - sčítanie živočíchov - Štátne lesy Tatranského národného parku (Slovensko) - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - správy

Dolný Smokovec na začiatku 20. storočia

Časy, ktoré zavial prach

📍 Pavol Svetoň 📖 archív autora a Múzea TANAP-u

Dolný Smokovec bol v roku 1883 malou kúpeľnou osadou, ktorá ponúkala liečebné procedúry rašelinovým bahnom a minerálnu vodu. Lekári hosťom ordinovali pitné kúry, kosodrevinové a teplé uhličité kúpele. Po roku 1919 sa z nej kúpeľní hostia vytrhali a do starých hrazdených budov sa nasťahovali detskí pacienti trpiaci chorobami horných dýchacích ciest a tuberkulózou.

Ministerstvo zdravotníctva sa rozhodlo prevziať budovy a pozemky do vlastníctva štátnej zdravotníckej správy a v osade zriadil ústav pre liečbu detskej tuberkulózy. Jej výskyt v novom Československu rapídne stúpal. Ústav, ktorý niesol meno vtedajšieho ministra zdravotníctva Dr. Vavra Šrobára – Štátny detský liečebný ústav Šrobárov, bolo treba dobudovať. V roku 1932, po troch rokoch výstavby, boli otvorené dve nové budovy, hospodárka a moderný liečebný pavilón.

Na takú osadu si pamätám, keď som po skončení druhej svetovej vojny začal ako

malý chlapec vnímať vtedajšiu atmosféru. Zamestnanci bývali vo vilách, ktoré predtým slúžili ako letohrádky a penzióny pre kúpeľných hostí, i v domoch postavených pred druhou svetovou vojnou.

Pod vilou Sládkovič, v ktorej som žil, bolo záhradníctvo, ku ktorému zakrátko, v 50. rokoch minulého storočia, pribudol nový moderný skleník. Malý záhradný dom bol zvýšený o jedno poschodie pre rodinu záhradníka Glatza.

Nad budovou záhradníctva poorali lúku, ktorú premenili na malé pole, pravdepodobne najvyššie položené na Slovensku, na kto-

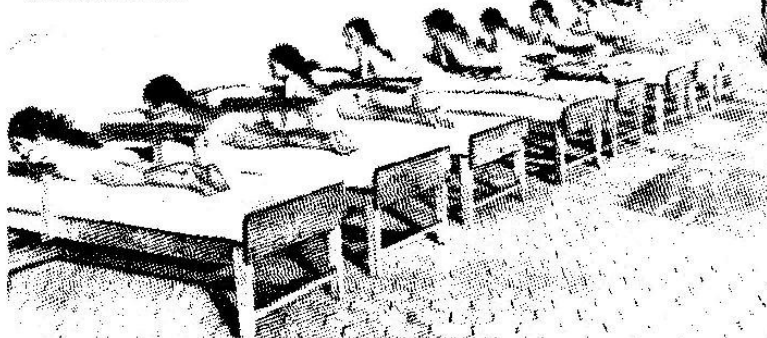
rom rástol ovos a zemiaky. V skleníku Rudolf Glatz s Kolomanom Čonkom pestovali kvety pre ústav, starali sa o parkovú úpravu, v záhrade rástla zelenina, jahody a ríbezle. V lete parkové plochy kosili zamestnanci ústavu.

Vedľa záhradníctva stál starý letohrádk, ktorý premenili na márnicu a pitevňu. Úmrtnosť detí v tom čase bola pomerne veľká. Pochovávali ich v Novej Lesnej, vo Veľkom Slavkove alebo v Novom Smokovci. Po roku 1960 ho zbúrali. Kým to však urobili, my, deti, sme neraz preskúmali pitevňu aj s jej lekáorskými nástrojmi, ktoré ležali pohodené na pitevnom stole.

Pod vilou Štúr a práčovňou, ktorá stála vedľa, bol hospodársky dvor s veľkou drevnárňou. Stáli tam stále pre dva páry koní, ošpárení a stodola. Radi sme sa tam hrávali, stávalo sa, že nás aj na koňoch povozili. Seno a slamu vozili z Novej Lesnej i Veľkého Slavkova. V zime pluhovali cesty a chodníky posypávali popolom z ústavnej kotelne. Radi sme sa s kočičmi vozili.

Ošpané kŕmili odpadkami z ústavnej jedálne a kuchyne. Na hospodárskom dvore pod práčovňou boli veľké haldy palivového dreva, ktoré privážala Tatranská električná železnica (TEŽ). Rovnako ako drevom zásobovala ústav uhlím, ktoré robotníci vykladali z vagónov a vozili do ústavnej kotelne v hlavnej budove. Keď sme podrástli a zosilneli, aj sme im pri vykladaní vagónov pomáhali. Ústredné kúrenie bolo len v nových ústavných budovách a v novej kuchyni.

Malí pacienti na liečeni v Šrobárovom ústave okolo roku 1940

Na hospodárskom dvore väčšinou pracovali Rómovia, obyvatelia Novej Lesnej. Boli zruční, vedeli pracovať okolo koní a ošpaných, pilili drevo, robili rôzne pomocné práce. Nepamätám sa, že by boli s nimi problémy. Boli takí ako všetci ostatní.

Stolárska dielňa bola vo vile Šafárik. V 60. rokoch minulého storočia postavili novú na mieste zbúranej pitevne, vedľa ústavného záhradníctva. Piliny, ktoré nastrožlikali stolári Mráz a Hlinka, voňali za drevom. V neďalekom lesnom poraste nám, deťom, raz postavili obrovskú hojdačku zavesenú na oceľových lanách na dvoch vysokých smrekoch. Aj piati sme sa na ňu zmestili – a lietali sme veru veľmi vysoko.

Bielizeň pacientov prala ústavná práčovňa, ktorá stála vedľa vily Štúr. Pralo sa v niekoľkých práčkach, ktoré zásobovala vodou i parou do mangľov malá kotolňa. Bielizeň sušili ženy na „bielisku“ vedľa práčovne.

Vo vile Sládkovič bola krajčírka dielňa, v ktorej Michal Krížovský, Amália Točeková, Želmira Višňovská a iní opravovali bielizeň a ošatenie. Ústav mal aj svojho čalúnnika a ďalších remeselníkov. V 60. rokoch minulého storočia pod stanicou TĚŽ na okraji lesného porastu postavili novú práčovňu, krajčírsku dielňu a kotolňu na uhlie, ktorú neskôr prestavali na plynovú.

Správa ústavu zamestnávala nočného strážnika, pána Susu. Jeho úlohou bolo prechádzať po vyznačenej trase, na ktorej boli kontrolné skrinky pripevnené na budovách ústavu. V špeciálnych hodinách, ktoré mal zavesené na ramene, boli papierové kotúčky a tie na kontrolných stanovištiach označovali. Správa ústavu tak mala dobrý prehľad o jeho nočných pochádzkach...

Medzi hospodárskych zamestnancov patrili ústavný maliar Ján Kozempel a jeho pomocníci, ktorí sa celý rok venovali obnove náterov a malieb v ústavných budovách. Kozempel bol veľmi zručný maliar. Vedel namaľovať na chodbách hlavnej ústavnej budovy veľmi pekné výjavy z rozprávok. Byty zamestnancov zdobil prekrásnymi ornamentmi.

Pod vilou Šafárik bola dielňa a garáže pre jeden osobný automobil zn. Škoda Tudor a jeden nákladný automobil Praga RND. Po vojne nadstavili nad garážami dva byty.

O životné prostredie sa nikto nestaral. Starý olej vylievali do lesa. Voda, ktorou umývali autá, tam tiekla tiež. Smetisko bolo v lese pod ústavom a do lesa tiekli aj všetky ústavné splašky. Samozrejme, boli plné nebezpečných baktérií...

Pošta bola vo vile Hollý. Spravoval ju poštmajster Eudovít Ludrovský. Tu sa sústreďovali nádeje i obavy pacientov a ich rodičov, vyjadrované v početných listoch. Poštu vozila električka. Na príchod pošty a najmä balíkov pre malých pacientov čakal poštmajster na železničnej zastávke s ve-

kým modrým dvojkoľesovým poštovým vozíkom, ktorý tlačil pred sebou.

Stravovanie

Jedlo pre detských pacientov a zamestnancov liečebne sa pripravovalo v ústavnej kuchyni. Bola oddelená od hlavnej budovy ústavu, stála bokom, smerom na sever. V suteréne bola veľká kuchyňa, cukráreň, pekáreň, mäsiareň, umývareň kuchynského riadu, chladiareň na mäso a osobitne v podzemných priestoroch sa nachádzala veľká pivnica na základné potraviny a zeleninu, ktoré dopravovali veľkým výťahom. Jedlo sa pripravovalo vo veľkých kotloch. Nad kuchyňou bola veľká jedáleň s prípravňou jedál, ktoré sa presúvali z kuchyne dvomi malými výťahmi.

Do veľkej jedálne chodili na stravu chodiať pacienti. Ležiacim podávali stravu na izbách a do infekčného pavilónu v Bottoových domoch jedlo vozili na elektrickej multikáre. Osobitnú jedáleň mali lekári. V budove boli dva byty pre personál a kancelárie. Veľká ústavná jedáleň slúžila zamestnancom aj ako kinosála s premietacím plátnom a malým javiskom. Filmy v nej premietali dva, tri razy do mesiaca. „Zajtra bude kino,“ oznamovali sme plným hrdlom, utekajúc po osade. Hercami v ústavnom divadle boli zamestnanci ústavu. A mali úspech. Sporadicky prichádzali aj iní umelci alebo kúzelníci.

Ústav v zásobovaní mäsom bol takmer sebestačný. Neodišli sme od okna, z ktorého sme pozorovali zabíjačku, kým mäsiar Vincent Bajžik za pomoci šéfkuchára Gejzu Jacka nespracoval celú ošpanú.

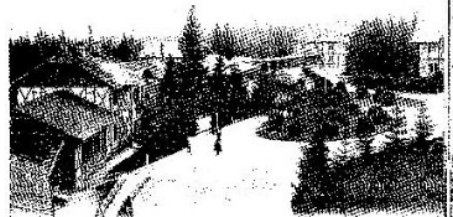
V ústavnej pekárni piekol chlieb a koláče pán Tokarčík, potom pán Šimek. Bol vynikajúci. Z času na čas, keď pooberali v ústavnej záhrade ríbezle alebo jahody, cukrár urobil zmrzlinu.

Zamestnanci ústavu a kuchynský personál pod vedením gazdinej Porubčanovej, neskôr pani Ivánkovej svojpomocne nakladali kyslú kapustu, pripravovali zavaraniny a mnohé iné potraviny.

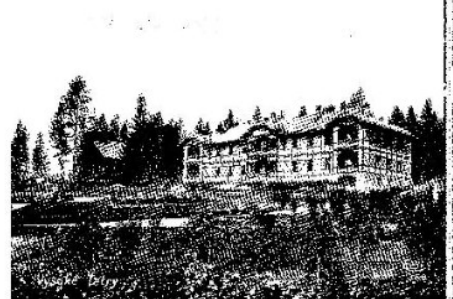
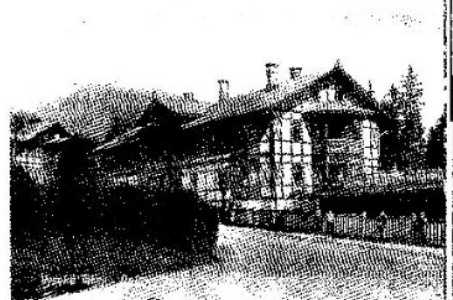
V kuchynskej chladiarni bol chladiacim médiom prírodný ľad. Počas zimných mesiacov vedľa práčovne na špeciálnu drevenú konštrukciu neustále striekal prúd vody, ktorý vytváral obrovské cencúle. Pred koncom zimy ich robotníci osekali a uskladnili v neďalekej ľadovni, čo bola drevená stavba s hlinenou podlahou, a odtiaľ ľad vozili do chladiarne v kuchynskej budove.

Zamestnanci mali za prijateľné ceny ústavnú celodennú stravu pre seba i rodinných príslušníkov. Na konci 40. a začiatkom 50. rokov dostávali na pridel cukor, múku a iné potraviny, na Vianoce zákusky a koláče, ktoré si podľa želania objednali. Len slobodní zamestnanci jedávali v jedálni.

Dolný Smokovec kedysi...

Stavba jedálne v ústavnej budove

Takmer všetci a najmä tí, ktorí mali rodinu, si stravu nosili domov v obedároch. Mohli si aj prilepšiť, pretože neďaleko veľkej drevarne pod kopcom boli chlieviky, v ktorých chovali hydinu, niektorí aj ošpané, až do polovice päťdesiatych rokov mali i včeliny. Po vzniku Tatranského národného parku a vytvorení jeho ochranných pásiem nové nariadenia znemožnili ďalší chov hospodárskych zvierat na území Vysokých Tatier. Drobné stavby pre hydinu a ošpané boli zbúrané. V šesťdesiatych rokoch prerobili vo vile Sládkovič jeden prízemný byt a umiestnili do neho predajňu potravín.

Bývanie

Zamestnanci bývali vo vilách, ktoré predtým slúžili ako letohrádky a penzióny pre kúpeľných hostí, ako aj v domoch postavených pred druhou svetovou vojnou. Žili v jedno-, dvoj- a niektorí aj v trojizbových bytoch. Väčšina však v garsoniérach a jednoizbových bytoch s kuchyňou. Okrem vil Štúr, Hollý a Kalinčiak, ktoré mali sociálne zariadenia priamo v bytoch, boli v objektoch spoločné sociálne zariadenia, jedna spoločná kúpeľňa pre celú chodbu (napríklad vo vile Sládkovič) a liatinové servisné umývadlo so studenou vodou na chodbe, kde si do veľkých plechových kanví alebo do vedier naberali vodu na pitie i na umývanie. Ohrievali ju na sporákoch.

Izby boli väčšinou zariadené ústavným nábytkom, ktorý ich obyvatelia, tak ako sa skvalitňoval život, postupne vymieňali za svoj vlastný. V domoch nebolo ústredné kúrenie. Kúrili v kachliach a v kuchynských sporákoch drevom a uhlím, ktoré im ako deputát alebo za malý poplatok pridelovala správa ústavu. Uskladnené ich mali v drevarňach vedľa domov. Staré hrazdené budovy, v ktorých rodiny bývali, boli v zime studené. Málokedy sa im podarilo vykúriť izby, ktoré neboli stavané na zimnú prevádzku.

V povojnových dňoch nikto nemal veľ-

ký majetok. Domácnosti boli zariadené veľmi skromne. Možno aj preto väčšina rodín, keď odchádzala do práce, kľúče od bytov ukrývala pod rohožkou, alebo vešala na kliniec na zárubni. Veľmi radi sme sa chodievali naraňajkovať alebo naobedovať, či zjesť krajec chleba k susedom. Všetci si boli rovní a pravdepodobne rovnako chudobní. Keď sme boli veľmi malí, nemohli sme navštevovať detské jasle ani materskú školu, lebo neboli. Preto v niektorých domácnostiach mali „slúžky“ – väčšinou pätnásť, šesťnásťročných dievčat z okolitých i vzdialenejších dedín. Dávali pozor na deti a vykonávali drobné domáce práce za stravu, byt, poisťné a malé vreckové, ktoré im hradili a dávali rodiny, u ktorých žili. Tak tomu bolo do roku 1950.

V ústavnej liečebni liečili, okrem detí chorých na tuberkulózu, aj deti zamestnancov ústavu. Íšlo zväčša o detské ochorenia, no aj infekčné choroby. Vtedy nás hospitalizovali v osobitných izbách v Bottových domoch. Ani jedno dieťa zamestnancov ústavu sa však nikdy nenakazilo tuberkulózou, hoci žili v tuberkulóznom prostredí. Na chirurgickom oddelení zamestnancom a ich rodinným príslušníkom MUDr. Ján Duhoň ošetroval zlomeniny, liečil choroby horných dýchacích ciest, uší. V ústave bola zubná ambulancia, ktorú tiež využívali zamestnanci.

Šport, kultúra a oddych

V liečebni žila a pracovala približne 150-členná uzavretá komunita. Len málo zamestnancov dochádzalo z okolitých osád, dedín a miest. Väčšina žila v ústave. Všetci sa poznali a videli si do kuchyne. Netrpeli však ponorkovou chorobou. Možnosť na zábavu, šport i spoločenské stretnutia bolo stále dost. V lete muži hrali kolky v kolkárni, ktorú prerobili z „lehárne“ (špeciálnej drevenej stavby so šikmou strechou obrátenej na juh, v ktorej ležali na čerstvom vzduchu malí pacienti zabalení vo „fusakoch“). Vedľa nej za-

mestnanci svojpomocne postavili malé futbalové ihrisko. Vo vile Sládkovič bol v jednej veľkej miestnosti biliardový stôl, na ktorom sa odohrávali urputné turnaje.

V zime sa pravidelne organizovali bežecké preteky dospelých i detí. Trate viedli po okolitých lesoch a lúčach.

V ústavnej výbave, okrem športového náradia, boli aj sánky. Mali i veľkí si merali sily na pretekoch na ceste z Horného Smokovca od vily Dagmar až do Pod lesa. Pod kostolom bol malý tenisový kurt, na ktorom hrali tenis väčšinou lekári. V zime ho zamestnanci ústavu premenili na klzisko pre deti. Korčule „kvintáky“ sme mali „obuté“ na obyčajných topánkach. Pripevňovali sa špeciálnym kľúčikom na podrážku, často z nôh padali, lebo zle držali, alebo omíňali. Sami sme si odpratali zasneženú plochu s drevenými odhŕňáčmi, ktoré nám urobili stolári.

Lyžovať sme sa vyberali na lúky pod Dolným Smokovcom, smerom k Novej Lesnej. Drevenými lyžami s remienkovým viazaním (kandahárové viazanie mali len niektorí) sme trpezlivo udupávali svah, po ktorom sme sa potom spúšťali a opäť stúpali hore, aby sme ho dupaním opakovane upravili. Zo snehu sme si stavali lyžiarske mostíky, na ktorých sme dosahovali aj desaťmetrové skoky. A nikto sa pri týchto krkolomných kúskoch nezranil.

V lete sme sa kúpali v takmer ľadovej „kyselkovej“ vode bazéna, plnej zelených rias, ktoré sme volali „žaburiny“. Mal rozmery približne 20x10 metrov a bol vedľa staraj, dnes už zbúranaj, pracovne a ľadovne... Alebo sme sa len tak močili vo „vodotrysku“ v ústavnom parku.

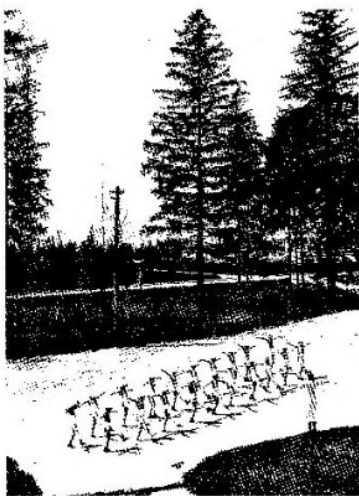
Mali sme neobmedzené podmienky na hry a zábavu. Hrali sme sa na pieskovisku pri práci, bicyklovali sa okolo ústavnej kuchyne na novej asfaltke, hrali hokej a futbal, usporadúvali sme svoje olympijské hry. Veľa zábavy nám poskytoval malý detský parčík s hojdačkami.

Správa ústavu z času na čas dala k dispozícii nákladné auto na výlety do Pienin, na Krásnu Hôrku a do mnohých iných končín. Odchádzalo sa ráno o piatej. Výletníci sedeli na otvorenej alebo plachtou zakrytej korbe, spievali a tešili sa na guláš v prírode i nové zážitky.

Nechýbali detské maškarné plesy, na ktorých sa zúčastňovali takmer všetky ratolesti zamestnancov ústavu. V lete sme mali juniálsy a mnohé iné zábavné programy. Prvé televízne prijímače sa v Dolnom Smokovci objavili na konci 50. rokov 20. storočia. Nemali ich všetci. Jedna, možno dve rodiny. Susedia sa navštevovali a spoločne sa pozerali na jediný televízny program. Televízory boli veľmi poruchové, neraz vypadal obraz i zvuk. Na obrazovke buď snežilo, alebo sa na nej objavil nápis: „Porucha nie je vo Vašom prijímači“...

Vodotrysk v ústavnom parku

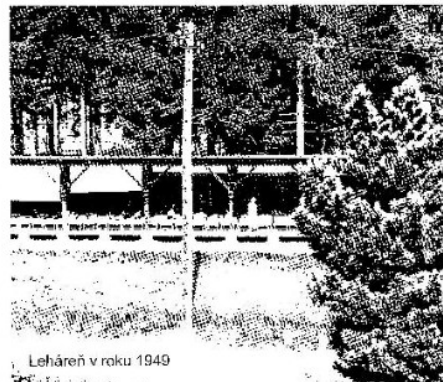
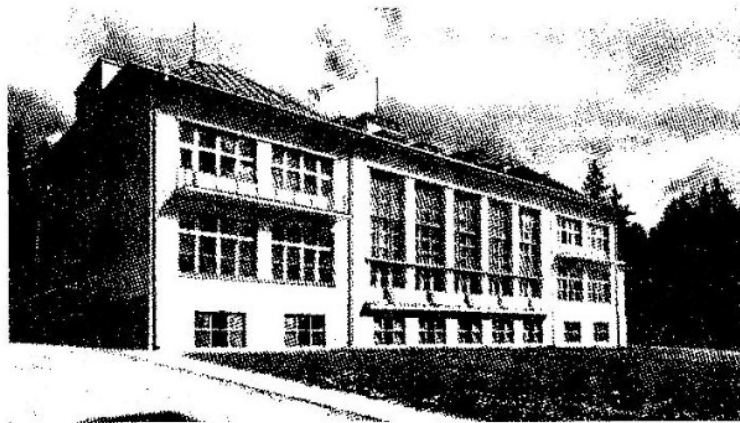

Dolný Smokovec v roku 1955

Malí pacienti Šrobárovhovho ústavu počas cvičenia

Kuchyňa okolo roku 1940

Leháreň v roku 1949

Preteký detí zamestnancov v roku 1948

Kuchynský blok a jedáleň okolo roku 1940

Pavol Svetiň ako pretekár